

01/04

Prostředky státního rozpočtu kapitoly Ministerstvo vnitra vynaložené na řešení projektů výzkumu a vývoje

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen NKÚ) na rok 2001 pod číslem 01/04. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ JUDr. Eliška Kadaňová.

Cílem kontroly bylo ověřit, zda řešení projektů výzkumu a vývoje hrazených ze státního rozpočtu je prováděno hospodárně a zda výsledky řešení jsou oceněny, vedeny v účetní evidenci a zda jsou využívány.

Kontrolováno bylo období let 1995 až 2000 a v případě věcných souvislostí i období do ukončení kontroly.

Kontrolu provedla v období od března do srpna 2001 skupina kontrolujících NKÚ z odboru obrany a bezpečnosti.

Kontrolovanými osobami byly:

Ministerstvo vnitra,
Policejní akademie České republiky.

Námítky proti kontrolnímu protokolu kontrolované osoby nepodaly.

S e n á t N K Ú (ve složení: JUDr. Eliška Kadaňová – předsedkyně, JUDr. František Bárta, Ing. Petr Skála a Ing. Ladislav Zeman – členové) na svém zasedání, které se konalo dne 19. září 2001,

s c h v á l i l usnesením č. 01/04/20
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

Systém státní podpory výzkumu a vývoje a s tím souvisejících práv a povinností státních orgánů, právnických a fyzických osob zabývajících se výzkumem a vývojem upravuje zákon č. 300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje v samostatné části financování této oblasti. Zákon rozlišuje financování účelové a institucionální. **Účelové financování** se provádí formou účelových dotací a návratných finančních výpomocí na řešení projektů výzkumu a vývoje fyzickým a právnickým osobám, s výjimkou příspěvkových a rozpočtových organizací, a financováním činnosti příspěvkových a rozpočtových organizací při řešení projektů výzkumu a vývoje. **Institucionální financování** je určeno na jiné činnosti příspěvko-

vých a rozpočtových organizací v oblasti výzkumu a vývoje, než které jsou vymezeny v účelovém financování.

Financování výzkumu a vývoje (dále jen „VaV“) ze státního rozpočtu bylo v kontrolovaném období kromě uvedeného zákona usměrňováno pouze usneseními vlády:

- účelové financování usnesením vlády ze dne 3. 1. 1996 č. 27, jehož přílohu tvoří „Pravidla pro poskytování účelových finančních prostředků ze státního rozpočtu na podporu projektů výzkumu a vývoje“ (dále jen „Pravidla“), a dalšími navazujícími usneseními;
- institucionální financování usnesením vlády ze dne 22. 4. 1998 č. 281, jehož přílohu tvoří „Pravidla hodnocení výzkumných záměrů a výsledků organizací pro poskytování institucionální podpory výzkumu a vývoje“ (dále jen „Pravidla hodnocení“), a dalšími navazujícími usneseními.

V působnosti Ministerstva vnitra (dále jen „MV“) se ve vymezených oblastech samostatně na provádění VaV podílela Policejní akademie ČR (dále jen „PA ČR“) a v určitém rozsahu samostatně tyto součásti MV:

- Hasičský záchranný sbor ČR – generální ředitelství hasičského záchranného sboru (dále jen „HZS“) a jím řízený Technický ústav požární ochrany (dále jen „TÚPO“);
- Policie ČR (dále jen „PČR“) – Kriminalistický ústav v Praze (dále jen „KÚP“), bývalý Zvláštní technický útvar služby kriminální policie (dále jen „ZTÚ“), Ochranná služba PČR (dále jen „OS“) a Krajský úřad vyšetřování Středočeského kraje (dále jen „KÚV“);
- Státní ústřední archiv v Praze (dále jen „SÚA“).

MV zadávalo v kontrolovaném období projekty i mimoresortním subjektům, zejména právnickým osobám. Rozpracované projekty v oblasti utajovaných skutečností byly od roku 1999 převedeny do působnosti Národního bezpečnostního úřadu.

V kontrolovaném období bylo z kapitoly 314 – Ministerstvo vnitra v rámci účelového financování řešeno celkem 58 projektů VaV (dále jen „projekty“) v objemu 53 534 tis. Kč. Projekty byly zaměřeny zejména do oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku, na rozvoj kriminalistických metod a speciálních technických prostředků, na oblast pyrotechniky, metody a potřeby požární ochrany, na problematiku archivnictví a ochrany utajovaných skutečností.

Tabulka č. 1 – Přehled o počtu projektů a objemu finančních prostředků účelově vyčleněných v jednotlivých letech z kapitoly MV (v tis. Kč)

Kontrolovaná osoba	Projekty	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Ministerstvo vnitra	48	4 260	8 528	9 487	10 805	9 010	7 152
z toho: PČR	21	2 027	4 118	3 788	3 892	4 885	4 473
HZS	3	-	-	692	2 056	585	151
ostatní součásti MV	3	430	687	1 336	386	1 507	1 121
mimoresortní nositelé	21	1 803	3 723	3 671	4 471	2 033	1 407
Policejní akademie ČR	10	749	730	928	426	658	801
C e l k e m	58	5 009	9 258	10 415	11 231	9 668	7 953

Institucionální financování bylo v kontrolovaném období poskytnuto na řešení 137 úkolů VaV v souhrnném objemu 95 811 tis. Kč. Takto financované činnosti se tý-

kaly např. zabezpečení vývoje specializované techniky v oblasti kriminalistiky, požární ochrany a ochrany utajovaných skutečností.

Tabulka č. 2 – Přehled o objemu finančních prostředků vyčleněných v jednotlivých letech na institucionální financování z kapitoly MV (v tis. Kč)

Kontrolovaná osoba:	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Ministerstvo vnitra	11 198	13 193	31 011	16 511	6 879	9 091
z toho: PČR	1 698	3 196	14 831	4 037	3 166	6 881
HZS	-	-	-	3 815	3 700	2 100
ostatní součásti MV	9 500	9 997	16 180	8 659	13	110
Policejní akademie ČR	713	2 351	1 351	883	882	1 750
C e l k e m	11 911	15 544	32 362	17 394	7 761	10 841

K zajištění systému státní podpory VaV v resortu byly zřízeny poradní orgány ministra vnitra, a to v roce 1994 „komise pro problematiku účelově financovaných projektů“, tzv. „grantová komise“, a později „komise pro výzkum a vývoj Ministerstva vnitra“. Dále v roce 1999 zřídilo MV „hodnotící komisi pro výzkumnou činnost podporovanou z institucionálních prostředků“.

PA ČR je organizační složka státu, byla zřízena zákonem a je napojena finančními vztahy na státní rozpočet prostřednictvím kapitoly MV. V oblasti VaV působil na PA ČR v kontrolovaném období Ústav bezpečnostní vědy a celoživotního vzdělávání, který mj. prováděl vědecko-výzkumnou činnost a spolupracoval s externími vysokoškolskými a vědecko-výzkumnými pracovišti. Tento ústav byl v prosinci 1999 zrušen a těžiště VaV bylo převedeno na jednotlivé katedry.

II. Skutečnosti zjištěné kontrolou

A. Účelově financované projekty VaV

1. Tvorba programů, výběr projektů a jejich nositelů

Na MV v letech 1995 až 1999 chyběla dlouhodobější koncepce rozvoje výzkumu a vývoje. K tomu v rámci kontroly MV uvedlo, že v daném období vycházelo při tvorbě programů a návrhů projektů z „Priorit bezpečnostní politiky v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnos-

ti“, schvalovaných vládou na základě každoročně předkládaných zpráv MV o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území ČR. Tyto dokumenty neobsahovaly problematiku v oblasti požární ochrany, veřejné správy a archivní služby. „Koncepce rozvoje výzkumu a vývoje v působnosti MV“ byla ministrem vnitra schválena až v květnu 2000.

MV v kontrolovaném období (s výjimkou jediného případu) vyhlášovalo k podání návrhů projektů veřejnou soutěž ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 300/1992 Sb., ve znění zákona č. 1/1995 Sb. Při kontrole však nedoložilo žádné došlé návrhy z veřejných soutěží ani protokoly o výsledku hodnocení a rozhodnutí k jednotlivým návrhům projektů, jak ukládají „Pravidla“. Odůvodnění výběru a hodnocení jednotlivých návrhů projektů nebylo doloženo ani zápisy z jednání příslušných komisí.

MV neuzavíralo smlouvy o přidělení finančních prostředků podle „Pravidel“. Například až do roku 1999 uzavíralo s nositeli projektů smlouvy, ve kterých nebyla uvedena konkrétní fyzická osoba odpovědná nositeli za odbornou úroveň projektu. Dále s nositeli – právníky osobami uzavíralo smlouvy nikoli podle obchodního zákoníku, ale podle zákoníku občanského, čímž nebyly naplněny principy obchodního vztahu mezi zadavatelem a jednotlivými nositeli.

MV jako zadavatel uzavíralo nesprávně obdobné smlouvy i se svými vnitřními organizačními jednotkami.

Od roku 2000 nejsou již uvnitř MV smlouvy uzavírány, avšak jiným způsobem nebyly stanovovány podmínky řešení, práva a povinnosti resortních nositelů a řešitelů projektů, kteří pak postupovali improvizovaně a dle vlastního uvážení.

Smlouvy byly uzavírány dle jednotného vzoru, přičemž ustanovení týkající se účtování, oceňování, odkupování majetku apod. byla pro nositele – právnické osoby neurčitá a pro vnitřní organizační jednotky zcela nevhodná. Tyto smlouvy například ukládaly nositelům povinnost předkládat vyúčtování do konce příslušného roku, ale způsob, obsah a forma tohoto vyúčtování nebyly stanoveny. Smlouvy nevytvářely dostatečné podmínky pro hospodaření s finančními prostředky a pro nakládání s majetkem pořízeným z těchto prostředků. Kontrolou byly zjištěny v několika případech rozdíly mezi vyúčtováním a skutečným čerpáním účelově vyčleněných prostředků.

2. Realizace projektů

a) Hospodaření s účelově vyčleněnými finančními prostředky

MV uvolňovalo nositelům uvnitř MV účelově určené finanční prostředky pouze v souhrnných objemech ukazatelů kapitálových a běžných výdajů bez rozčlenění na konkrétní projekty.

MV ani PA ČR, jako účetní jednotky, nezabezpečily ve svém účetnictví analytické sledování výdajů podle jednotlivých projektů. Nositelé a řešitelé těchto projektů nerespektovali vždy účel, na který byly prostředky určeny, a prováděli přesuny prostředků mezi jednotlivými projekty nebo závaznými ukazateli bez příslušných rozpočtových opatření. Například v roce 1998 byly KÚP použity prostředky z institucionálního financování ve výši cca 2 276 tis. Kč na nákup investičního majetku pro účelově financované projekty bez vydání rozpočtového opatření. Rovněž PA ČR sice v malých částkách, avšak bez souhlasu správce kapitoly a příslušného rozpočtového opatření prováděla v letech 1997 až 2000 přesuny účelových prostředků mezi jednotlivými projekty.

Prostředky určené na řešení projektů byly nositeli projektů v některých případech použity k pořízení majetku pro základní vybavení pracovišť řešitelů, a to zejména v závěru roku nebo před ukončením projektu, kdy pořízený majetek již nemohl být pro řešení daného projektu využit. Například:

– KÚV v prosinci roku 1998, kdy již byl projekt uzavřen, provedl nákup majetku v souhrnné ceně cca 201 tis. Kč (notebook, 3 videokamery, 3 kazetové přehrávače, 4 mobilní telefony atp.) z prostředků vyčleněných na řešení projektu. Navíc byly řešiteli projektu vypláceny zálohy ve výši od 10 tis. Kč do 177 tis. Kč na nákup majetku v hotovosti, kdy tento nákup nebyl v některých případech účelný a z dokladů o nákupu (paragonů) nebylo možné majetek identifikovat;

– PA ČR pořídila z prostředků účelově financovaného projektu, ukončeného v roce 2000, základní vybavení pracoviště řešitele (mj. 2 počítače, 3 tiskárny, psací stroj, 5 mobilních telefonů a 6 kalkulaček), přičemž ještě v dubnu 2001 nebyla část tohoto majetku v ceně cca 22 tis. Kč užívána.

V uvedených případech bylo porušeno ustanovení § 30 odst. 2 tehdy platné vyhlášky MF č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu ČR a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací.

MV nepamatovalo na vyčlenění finančních prostředků potřebných pro následné zavádění výsledků projektů do resortní praxe a ponechalo tuto problematiku na operativním řešení nositelů a uživatelů. Nebyly vyčleněny potřebné prostředky ani na úhradu nákladů spojených s publikací výsledků projektů, jak bylo většinou příslušnou komisí MV doporučováno.

b) Hospodaření s majetkem pořízeným z účelového financování

Nositelé projektů na MV zejména v průběhu řešení projektů postupovali nesprávně při pořizování, evidenci a zaúčtování majetku získaného z prostředků účelového financování.

Majetek pořízený z prostředků účelového financování nebyl nositeli po celou dobu řešení jednotlivých projektů zaváděn do příslušné majetkové evidence, přehledy o jeho pořízení byly zpravidla vedeny pouze v záznamech řešitelů a v účetnictví byl po celou dobu řešení projektu veden v souhrnu bez analytického rozlišení na účtu pořízení, přestože naprostá většina tohoto majetku byla používána již od okamžiku pořízení.

Pořízený majetek nebyl v průběhu řešení projektů zaúčtován ani jako majetek vlastní, ani jako majetek cizí, nebyl označován potřebnými identifikačními znaky, nebyl veden v předepsané evidenci a v důsledku toho (s výjimkou KÚP) ani inventarizován. Například:

– KÚV předložil ke kontrole jen neúplné a neprůkazné přehledy o majetku, který byl dohledáván dle seznamů předložených řešitelem, přičemž tiskárna prokazatelně pořízená v květnu 1996 v ceně 13 tis. Kč z prostředků určených na řešení projektu nebyla uvedena v žádném seznamu a nebyla při fyzické kontrole dohledána;

– OS z celkového objemu hmotného investičního majetku pořízeného v letech 1996 až 1999 v souhrnné ceně 553 tis. Kč zavedla do majetkové evidence pouze digitální fotorůstroj v ceně cca 60 tis. Kč;

– SÚA z hmotného investičního majetku v souhrnné ceně 2 109 tis. Kč a drobného hmotného majetku v souhrnné ceně 402 tis. Kč pořízeného v letech 1995 až 2000 doložil v řádné majetkové evidenci pouze jeden počítač v ceně cca 59 tis. Kč. Dále majetek, který byl dlouhodobě zapůjčen mimoresortnímu spoluřešiteli projektu, byl předán bez jakéhokoli dokladu o výpůjčce.

PA ČR majetek pořízený z investičních účelových prostředků ve výši cca 844 tis. Kč a drobný hmotný majetek pořízený z běžných účelových výdajů za cca 600 tis. Kč rovněž nevedla po dobu řešení jednotlivých projektů v předepsané majetkové evidenci, nezahrnula ho do inventurních soupisů majetku a ani ho neinventarizovala.

Většina organizačních jednotek MV ani PA ČR nedvedly žádné záznamy o předání majetku typu notebook, mobilní telefony, kalkulačky apod. do osobního užívání.

V uvedených případech bylo porušeno zejména ustanovení § 6 písm. a) a d) tehdy platné vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, a současně ustanovení § 7 odst. 1, § 29 odst. 1 a § 30 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

3. Výsledky řešených projektů

Výsledkem řešení účelově financovaných projektů VaV byly jak nehmotné, tak i hmotné výstupy.

Nehmotné výstupy (analýzy, zprávy o řešení, metodiky atp.) projektů nebyly na MV oceňovány, jejich využívání v resortu nebylo následně ověřováno a proces zavádění výsledků do praxe byl ponecháván na nositelích projektů nebo uživatelích jejich výsledků. Pro registraci, uchování a využívání takto získaných nehmotných výsledků nebyla na MV vytvořena ani informační databáze a s nehmotnými výsledky projektů nebylo hospodařeno jako s majetkem státu.

Při tvorbě hmotných výstupů se negativně projevil zejména nejasný přístup MV k vytváření, evidenci a oceňování kombinovaných souprav kompletů a zařízení (souborů movitých věcí) vzešlých z projektů. Vytvářené soupravy nebo komplety nebyly řádně oceňovány, včetně započtení souvisejících nákladů, a zaevidovány jako jeden funkční celek. Příslušná pracoviště MV účtovala a vedla evidenci o hmotném investičním majetku po jednotlivých nákupech či dodávkách, přestože se u řady případů jednalo pouze o dílčí pořízení později kompletovaného celku (souprava, zkušební zařízení, prototypy apod.). Navíc tento majetek nebyl správně oceňován.

Kontrolou na MV bylo například zjištěno:

- HZS v roce 1999 zaúčtoval a zaevidoval částečnou dodávku spektrometru pořízeného společně s osobním počítačem, tiskárnou, monitorem a jejich příslušenstvím v ceně cca 897 tis. Kč pod jedním inventárním číslem, naopak v druhé dodávce pořízené a samostatně nepoužitelné příslušenství spektrometru za cca 281 tis. Kč bylo odděleně zaúčtováno a vedeno v evidenci pod vlastním inventárním číslem;
- KÚP pořídil do vytvářené soupravy majetku v pořizovací ceně cca 704 tis. Kč, přičemž do ceny soupravy nezahrnul náklady ve výši 431 tis. Kč, které s jejím pořízením vznikly;

- obdobně OS u vyvíjených prototypů pyrotechnických zařízení a ZTÚ u speciálních holografických souprav nezabezpečily jejich kompletaci do souborů movitých věcí a správné ocenění i se souvisejícími náklady.

V uvedených případech byla porušena ustanovení § 7 odst. 1 a § 25 odst. 1 písm. a) a odst. 4 písm. a) zákona č. 563/1991 Sb.

4. Hodnocení a využití výsledků řešených projektů

MV dokládalo hodnocení výsledků a konkrétních výstupů účelově financovaných projektů pouze zápisy o oponentních řízeních a „protokoly o oponentuře závěrečné zprávy projektu“ (dále jen „protokoly“). Kromě stručného doporučení v protokolech nebyly v převážné většině případů předloženy žádné další písemnosti o řízení, sledování a zejména hodnocení využití výsledků VaV v resortu, s výjimkou HZS, který využití jak vlastních výsledků VaV, tak i výsledků externích řešitelů v oblasti požární ochrany prokázal. Nebylo doloženo především nakládání s výsledky projektů řešených mimoresortními subjekty, a to ani v rozsahu stručného doporučení o možném využití, jak bylo uvedeno v protokolech. Využití výsledků dosažených resortními nositeli a řešiteli ponechávalo MV na jejich iniciativě.

MV nevytvořilo resortní informační databázi o vytvořených hmotných a nehmotných výsledcích a omezilo se pouze na předávání údajů do centrálních evidencí vedených Radou vlády pro výzkum a vývoj.

PA ČR ponechávala využití výsledků projektů na jednotlivých řešitelích. Spolupráce při řešení projektů nebo při využívání jejich výsledků mezi PA ČR, úřady vyšetřování, útvarů PČR a organizačními jednotkami MV nebyla doložena.

B. Institucionálně financované činnosti a úkoly VaV

1. Tvorba výzkumných záměrů a vytváření podmínek pro jejich plnění

MV v období let 1995 až 1998 nepřistoupilo koncepčně k řešení institucionálně financovaných úkolů v oblasti VaV. V roce 1999 sice zřídilo příslušnou hodnotící komisi, stanovilo její statut a vydalo stručné pokyny k vypracování, oponenturám a schválení výzkumných záměrů institucionálně financovaných činností, ale nestanovilo konkrétní zásady pro organizaci, řízení, provádění, kontrolu a hodnocení těchto činností. Institucionální podpora byla v kontrolovaném období poskytována na zabezpečení činností VaV pouze u PA ČR a v rámci MV u HZS a KÚP. Tyto součásti MV úkoly a činnosti financované z institucionální podpory realizovaly různým způsobem a dle vlastního uvážení.

Z prostředků určených na institucionální financování byly v působnosti HZS zajišťovány tři úkoly, které

byly pojaty téměř jako projekty účelové a jako takové byly TÚPO řešeny. V roce 2000 byly tyto tři úkoly administrativně sloučeny do jednoho souhrnného výzkumného záměru, ale i nadále byly řešeny odděleně vzhledem k rozdílné tematice jejich obsahu.

V působnosti PČR byla poskytnuta institucionální podpora pouze KÚP, a to na zabezpečení více než 80 úkolů, které byly až do roku 1998 řešeny souběžně s přetrvávajícími úkoly technického rozvoje. Rozsah a složitost problematiky úkolů VaV u KÚP si vyžádaly zřízení a působení komise a koordinátora pro výzkum. Nedořešených 28 institucionálně financovaných úkolů bylo od roku 2001 převedeno do čtyř výzkumně-vývojových projektů v rámci jediného výzkumného záměru, ale tyto úkoly byly rovněž nadále řešeny samostatně.

PA ČR v kontrolovaném období obdržela od MV finanční prostředky na řešení celkem 50 institucionálních úkolů. Za léta 1995 až 1998 předložila pouze souhrnné přehledy těchto úkolů bez souvisejících plánovacích, rozhodovacích a vyhodnocovacích podkladů, přičemž s výjimkou dvou úkolů byly tyto podklady neúplné. U sedmi z různých důvodů nedokončených úkolů nebylo doloženo, jak budou dořešeny a jak bude naloženo s již pořízeným majetkem. K 21 úkolům ukončeným v letech 1995 až 2000 bylo kontrole předloženo pouze 15 závěrečných prací. Od roku 2001 bylo 26 rozpracovaných úkolů sloučeno do čtyř dílčích výzkumných projektů v rámci jediného schváleného výzkumného záměru.

Uvedené souhrnné výzkumné záměry MV, vypracované od roku 1998 pro PA ČR, HZS a KÚP, byly schváleny Radou vlády pro výzkum a vývoj počátkem roku 2001. Pro oblast zvláštní techniky, archivnictví a pyrotechnické služby nebyly výzkumné záměry MV vypracovány, přestože příslušné organizační jednotky MV mají ve svých organizačních rádech činnost v oblasti VaV vymezenou.

2. Realizace institucionálně financovaných úkolů a činností

a) Hospodaření s institucionálními finančními prostředky

Nekoncepčnímu přístupu MV k problematice institucionální podpory VaV odpovídal i způsob financování příslušných činností. Pokud MV vyčleňovalo finanční prostředky na institucionální podporu VaV, vyčleňovalo je v souhrnných objemech kapitálových a běžných výdajů a jejich příjemci je na jednotlivé činnosti a úkoly rozčleňovali dle vlastního uvážení. Využití takto přidělených finančních prostředků byla ze strany MV i ze strany nositelů věnována menší pozornost než účelově vyčleňným prostředkům na projekty, přestože institucionálně financované úkoly byly většinou realizovány v podstatě stejným způsobem jako účelově financované projekty.

MV vyčleňovalo svým organizačním jednotkám v letech 1995 až 1998 souběžně s prostředky institucio-

nalní podpory i rozpočtové prostředky „na technický rozvoj“, a to například u KÚP ročně ve výši od 1 500 tis. Kč do 2 000 tis. Kč. V letech 1999 a 2000 bylo již financování dané oblasti po dvou liniích odstraněno. Dále MV bez příslušného rozpočtového opatření umožnilo KÚP v roce 1998 použít prostředky institucionálního financování ve výši cca 2 276 tis. Kč na pořízení investičního majetku ve prospěch projektů.

PA ČR předložila pouze dílčí a neúplné podklady o rozhodování a způsobu rozčlenění institucionálních finančních prostředků, svědčící o pozdním a neurčitém vymezování jejich objemů na jednotlivé úkoly, což nevytvářelo podmínky pro plánovité čerpání určených prostředků dle potřeby jednotlivých řešitelů a ve svém důsledku výrazně přispělo ke kumulaci podstatné části výdajů v závěru roku.

b) Hospodaření s majetkem pořízeným z institucionální finanční podpory

Majetek pořízený z institucionálních prostředků byl na MV pořízován, evidován a zaúčtováván jako majetek vlastní. Nedostatky byly zjištěny v evidenci a zaúčtování souborů movitých věcí, v oceňování hmotných výstupů i v opožděném uvádění majetku do užívání, a to v obdobném rozsahu jako u majetku pořízeného z účelového financování.

Například KÚP opožděně předával doklady o uvedení pořízeného majetku do užívání, takže ani do doby ukončení kontroly v červnu 2001 nebyl používán majetek pořízený v letech 1998 až 2000 v souhrnné ceně 4 936 tis. Kč správně zařazen a zaúčtován.

Uvedený postup byl v rozporu s ustanovením § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb.

3. Hodnocení výsledků institucionálně financovaných činností a úkolů

MV v kontrolovaném období nevedlo ucelenou dokumentaci průkazně dokládající hodnocení, registraci a využití výsledků institucionálně financovaných úkolů a činností. Nepředložilo ani zápisy z jednání hodnotící komise a předložené dílčí doklady nevykazovaly žádné znaky spisové evidence. K provedení hodnocení v roce 1999 ve smyslu „Pravidel hodnocení“ byla určitá dokumentace předložena, avšak s výjimkou dvou případů bez nezbytných písemných stanovisek členů hodnotící komise. Uvedený přístup MV neumožňoval porovnat dosažený stav se stanovenými cíli institucionální podpory VaV dle příslušných doporučení a rozhodnutí a ani v potřebném rozsahu posoudit hospodárnost a účelnost vynakládaných finančních prostředků.

Tomuto přístupu MV odpovídal i různý postup jeho organizačních složek a jednotek. Například KÚP vypracovával závěrečné zprávy k jednotlivým úkolům, ale nezabezpečil již evidenci a zaknihování jejich nehmotných výstupů, a to ani u vyvinutého speciálního softwaru.

PA ČR jako podklad k hodnocení institucionálních úkolů předložila za léta 1996 až 2000 pouze roční „Zprávy o publikační činnosti a zapojení do vědecko-výzkumné činnosti“, které však obsahovaly neucelený přehled publikovaných výstupů bez jakéhokoli závěru, pokud jde o zhodnocení výsledků VaV a jejich následného využití.

C. Další poznatky z kontroly

- a) V oblasti VaV nebyla na MV zajištěna potřebná součinnost zainteresovaných útvarů, nebyl sjednocen a koordinován jejich postup. Promítl se do ní také vliv složité organizační struktury resortu, zejména ve vztahu k HZS a PČR. Zabezpečení činnosti komisí MV pro VaV, koordinace plnění úkolů v dané oblasti, dokumentační a výkazová činnost, byly v kontrolovaném období ponechány pouze na dvou zaměstnancích začleněných do odboru řízení a organizace, resp. odboru koncepcí a organizace. Na úseku ekonomického zabezpečení negativně působilo rozčlenění dispozičních oprávnění do několika stupňů (s řadou odlišností v daných stupních), materiálových kompetencí do více než 20 majetkových oblastí a nedořešení funkce ekonomického informačního systému ve vazbě na reálné potřeby resortu.
- b) Pro PČR není působnost v oblasti VaV žádným obecně závazným právním předpisem přímo stanovena. Ministr vnitra při stanovení bližší úpravy organizace PČR úkoly jednotlivých útvarů v oblasti VaV nevymezil, ale skutečně prováděné projekty a úkoly v působnosti PČR byly finančně MV zabezpečovány. Policejní prezident na základě reálných potřeb PČR vymezil v organizačních řádech působnost v oblasti VaV pro KÚP, ZTÚ a v omezeném rozsahu i pro OS. Policejní prezidium ČR však oblast VaV v PČR s výjimkou ekonomického zabezpečení neřídilo ani nekoordinovalo. Nositelé v PČR byli při řešení projektů a úkolů VaV vedeni pouze dílčími pokyny odboru řízení a organizace (odboru koncepcí a organizace) a zprostředkovaně doporučeními příslušných komisí MV. Institucionální finanční prostředky byly MV vyčleňovány pouze pro KÚP, ostatní útvary PČR řešily úkoly VaV z účelových nebo běžných rozpočtových prostředků.
- c) Na MV i u PA ČR nebyla v kontrolovaném období vedena řádně spisová dokumentace v oblasti VaV, přestože nařízení MV č. 113/1993, kterým se v resortu upravuje postup při výkonu spisové služby, tuto povinnost ukládá. Zjištěný stav je v rozporu s ustanovením § 6 odst. 1 zákona č. 97/1974 Sb., o archivnictví, ve znění zákona č. 343/1992 Sb.
- d) PA ČR v kontrolovaném období nepřistupovala k oblasti VaV koncepčně, neusměrňovala obsah jednotlivých projektů, nevytvářela podmínky pro jejich řešení a k tvorbě, hodnocení a využití dosažených výsledků VaV přistupovala formálně. Tomu odpovídal i postup řešitelů projektů a úkolů VaV, kteří jejich řešení přizpůsobovali svým možnostem a podmínkám, ne vždy v souladu se stanovenými cíli.

e) MV ve sledovaném období provedlo jedinou kontrolu použití rozpočtových prostředků určených k financování projektů, a to u KÚP, se závěrem, že podstatné nedostatky zjištěny nebyly. PA ČR rovněž za celé kontrolované období doložila provedení pouze jedné kontroly v oblasti VaV, a to v závěru roku 2000 před zahájením kontroly NKÚ.

III. Vyhodnocení

MV v letech 1995 až 1999 nepřistupovalo k řízení činností v oblasti VaV koncepčně, své úsilí zaměřovalo převážně na organizační otázky a problematiku financování. Na základě kontrolou získaných poznatků lze za nejzávažnější pochybení označit nedostatečnou péči věnovanou vyhodnocování a zejména cílenému využívání výsledků VaV. Tvorba projektů a úkolů a využívání výsledků VaV bylo z podstatné části ponecháváno na jednotlivých součástech MV, kdy byla patrná větší iniciativa nositelů a řešitelů projektů, než řídicích orgánů. Koncepce rozvoje VaV byla MV přijata až v květnu 2000 a konečné znění střednědobých výzkumných záměrů bylo odsouhlaseno Radou vlády pro výzkum a vývoj až v lednu 2001.

Nadmíru složitá organizační struktura MV klade zvýšené nároky na zajištění součinnosti a koordinace postupu zainteresovaných složek a útvarů i v oblasti VaV, avšak těmto otázkám nebyla věnována dostatečná pozornost. Kontrola prokázala, že MV ve všech etapách řízení VaV uplatňovalo většinou jen administrativní přístup. Nízká úroveň metodického vedení se projevila v průběhu řešení projektů a úkolů VaV, zejména při jejich finančním a majetkovém zabezpečování. Vyhodnocování výsledků projektů a úkolů VaV provádělo MV většinou formálně, bez vazby na účelné a efektivní využití vyčleňovaných finančních prostředků, ne vždy s ohledem na stanovené cíle a předpokládané výsledky. Využívání výsledků VaV většinou MV ponechávalo na uvážení jednotlivých nositelů, řešitelů nebo uživatelů.

U hmotných výsledků VaV dosažený efekt využití vyčleňovaných finančních prostředků MV nevyhodnocovalo a tyto výstupy řádně neevidovalo a správně nezaúčtovalo. U nehmotných výsledků VaV nesledovalo MV v delším období jejich využitelnost v resortní praxi, neoceňovalo je a nehospoďarilo s nimi jako s majetkem státu. O výsledcích nevedlo MV potřebnou resortní informační databázi.

Majetek pořízený v průběhu řešení projektů MV řádně neevidovalo, neinventarizovalo a majetek byl zčásti nakupován bez doložení potřebnosti pro řešení daných projektů. Majetek pořizovaný z institucionální podpory byl využíván jako majetek pořizovaný z běžných prostředků bez vazby na jednotlivé činnosti a úkoly.

Všeobecným nedostatkem v resortu bylo nerespektování požadavků pro řádné vedení spisové dokumenta-

ce. Ucelené spisy o činnosti v oblasti VaV vedeny nebyly, předkládané dílčí doklady neměly potřebné náležitosti a nebyly vždy průkazné. Zjištěný stav u MV i PA ČR nevytvářel předpoklady pro objektivní následná kontrolní ověření účelnosti a hospodárnosti vynaložených finančních prostředků ani pro zhodnocení výsledků a jejich využitelnosti.

V celém procesu řízení VaV nepůsobily kontrolní mechanismy a ani následně nebyla uvnitř MV kontrola

použití prostředků státního rozpočtu vyčleněných na účelové a institucionální financování s jedinou výjimkou provedena.

Stav oblasti VaV v působnosti MV je odrazem malé pozornosti, která je v ČR vědě, výzkumu a vývoji věnována. Negativně tuto oblast ovlivňuje i překonaná právní úprava zákona č. 300/1992 Sb., která již neodráží potřeby současné praxe a není vždy provázána s dalšími zákony.